

Додаток 1.

Про український театр у трьох словах

Якщо описати український театральний процес сьогодні у трьох словах, якнайкраще пасували би: розвиток, можливості та інтеграція. Саме ці три вектори нині окреслюють український театральний процес.

Розвиток

За майже 30 років незалежності, український театр пережив складний процес трансформацій і невідворотно постав перед новими викликами. Театр як частина індустрії розваг чи театр як інструмент формування суспільних цінностей? Театр існує заради прибутку чи заради мистецтва? Дилеми, які виносяться у порядок денний сьогоднішніх дискусій про театр. Нині активно обговорюється візія розвитку державних театрів, яких в Україні 113 – драматичних, музичних, театрів ляльок та театрів для дітей та молоді (за статистикою в рік театри відвідують 6 мільйонів українців). У фокусі уваги також незалежні та комерційні театри, які на сьогодні створюють якісну конкуренцію державному сектору й демонструють більше розмаїття форм (окрім драматичного, документальний театр, імерсивний театр, фізичний театр, компанії сучасного танцю та контемпорарі тощо), отримуючи при цьому мінімальну підтримку з боку держави. Демократичні перетворення в країні позначаються і на розвитку українських театрів: вони стали більш соціально відповідальними, розуміючи, що демократичні цінності – не абстрактне декларування високих ідеалів, а щоденний дієвий вплив засобами мистецтва на політичну та суспільну ситуацію в країні.

Можливості

Ця характеристика українських театрів пов'язана передусім із високою здатністю до засвоєння нового досвіду та порожніми нішами за деякими напрямками – театр кабаре, новий цирк або стенд-ап. Звісно, економічна нестабільність та фінансові обмеження – фактор, який важко ігнорувати, але, як завжди, рятує креативність. Український театр активно засвоює нові форми, жанри, теми, відкриваючи для себе сучасну світову та українську драматургію, а також переміщуючись у позатеатральні простори. Вчиться поєднувати репертуарну та проектну діяльність, якою опікуються, хай і нечисленні, незалежні продюсери. На керівні посади у державних театрах поступово приходять режисери та менеджери нового покоління, впроваджуючи нові підходи до театрального маркетингу та здійснюючи апгрейд репертуарної афіші. Інклюзивність стає новим пріоритетом, що впливає на спосіб мислення театральних менеджерів і керівників державних інституцій.

Інтеграція

Український театр, на жаль, не відомий у світі. Так само в Україні відсутній потужний міжнародний театральний фестиваль, що міг би знайомити місцеву аудиторію із кращими виставами та зірковими режисерами. Це справа майбутнього. Однак, на локальному рівні чи на прикладах окремих вистав та проектів, можемо спостерігати позитивні зміни. Українські театри найчастіше можна побачити у

Польщі, Угорщині, Білорусі, Грузії, Литві рідше у Німеччині, Австрії, Франції, Італії. Протягом цих 30 років, лише кілька колективів брали участь в Единбурзькому Фрінджі. Українських режисерів не часто, але запрошують на постановки до європейських театрів, але це радше є винятком, аніж правилом. За останні кілька років в афішах різних театрів почали з'являтися імена запрошених режисерів з Німеччини, Франції, Італії, Великої Британії, Білорусі. При цьому, можна відзначити, що нині українські театри як ніколи раніше готові до копродукцій та сталих партнерств, до творчих обмінів та мережування.